

**Beskæftigelsesministerens besvarelse af spørgsmål nr. 27 af
29. januar 2003 fra Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg (Alm.
del – bilag 194).**

Spørgsmål nr. 27 af 29. januar 2002:

"Ministeren bedes sende udvalget et notat, der bredt redegør for, hvilke muligheder udlændinge (EU lande, EØS lande, ansøgerlande og 3. lande) har for at tage ophold og arbejde i Danmark. Notatet bedes så vidt muligt beskrive gældende regler for udlændinge, der ønsker at arbejde i Danmark. Det bedes herunder oplyst, om der gælder særlige regler for praktikophold af kortere eller længere varighed i danske virksomheder, og hvilke regler der gælder i forbindelse med tilmelding til Folkeregister, skattemyndigheder m.v."

Marts 2003

Vores sag

7100-0030

Svar:

"Statsborgere i Finland, Island, Norge og Sverige kan uden tilladelse indrejse og opholde sig her i landet, jf. udlændingelovens § 1, og er fritaget for krav om arbejdstilladelse, jf. udlændingelovens § 14, stk. 1, nr. 1.

Efter ansøgning gives der endvidere opholdstilladelse til udlændinge, der er omfattet af EU-rettens regler om arbejdskraftens fri bevægelighed, etablering og udveksling af tjenesteydelser m.v., jf. udlændingelovens § 6.

Indenrigsministeriet (nu Integrationsministeriet) har i bekendtgørelse nr. 761 af 22. august 1994 om ophold i Danmark for udlændinge, der er omfattet af Det Europæiske Fællesskabs regler eller aftale om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, som ændret ved bekendtgørelse nr. 684 af 12. juli 1996 (EF/EØS-bekendtgørelsen) sammenskrevet de vigtigste regler om ophold og beskæftigelse i Danmark for udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne.

EF/EØS-opholdsbevis udstedes til en EU- eller EØS-statsborger, der ved erklæring fra en arbejdsgiver godtgør at have lønnet beskæftigelse her i landet eller godtgør at have påbegyndt selvstændig erhvervsvirksomhed eller tjenesteydelse eller at være modtager af tjenesteydelser her i landet, jf. EF/EØS-bekendtgørelsens § 6.

En persons lønnede beskæftigelse kan dog være af et så begrænset omfang, at vedkommende ikke kan betragtes som arbejdstager i EU-rettens forstand. EF-domstolen har ikke fastlagt nogen egentlig minimumsgrænse for, hvor mange timers beskæftigelse pr. uge der skal til, for at en person kan betragtes som arbejdstager, men alene angivet nogle mere generelle retningslinier.

I henhold til disse skal der være tale om faktisk og reel økonomisk aktivitet, som ikke må være af et så lidt omfang, at den fremstår som et rent margi-
nalt supplement.

Er ansættelsesforholdet af kortere varighed end tre måneder, udstedes der efter praksis ikke EF/EØS- opholdsbevis, jf. EF/EØS -bekendtgørelsens § 12, stk. 2, 1. pkt. e.c. Er ansættelsesforholdets varighed af mere end tre måneders, men under et års varighed, udstedes EF/EØS-opholdsbeviset for beskæftigelsens forventede varighed, jf. EF/EØS-bekendtgørelsens § 12, stk. 2, 1. pkt. Er ansættelsesforholdet af mere end et års varighed, udstedes EF/EØS-opholdsbeviset for fem år, medmindre der ansøges om opholdsbevis for et kortere tidsrum, jf. EF/EØS-bekendtgørelsens § 12, stk. 1, nr. 1.

For så vidt angår udlændinge i øvrigt følger det af udlændingelovens § 9 a, stk. 1, at der kan meddeles opholdstilladelse til en udlænding, hvis væsentlige beskæftigelsesmæssige eller erhvervs-mæssige hensyn taler for at imødekomme ansøgningen, herunder hvis udlændingen kan få ansættelse inden for et fagområde, hvor der er mangel på særligt kvalificeret arbejdskraft.

For så vidt angår selvstændige erhvervsdrivende meddeles der kun opholdstilladelse, når der er en særlig dansk interesse i virksomhedens etablering i landet, og normalt kun uden for detailhandel og restaurationsvirksomhed.

For så vidt angår arbejdstagere meddeles der opholds- og arbejdstilladelse til udlændinge med uddannelser eller færdigheder, som ikke på anden måde kan skaffes her i landet (herunder arbejdskraft omfattet af jobkort-ordningen, jf. nærmere nedenfor). Bestemmelsen er således tilpasset det danske arbejdsmarkeds behov for arbejdskraft, hvilket indebærer, at opholdstilladelse normalt alene meddeles, hvis der ikke er en herboende person, der kan udføre arbejdet.

Det er en betingelse for imødekomme af en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 a, stk. 1, som arbejdstager, at udlændingen er i besiddelse af et konkret arbejdstilbud eller en konkret ansættelsesaftale.

I forbindelse med en ansøgning om opholdstilladelse som arbejdstager skelner udlændingemyndighederne mellem almindeligt lønarbejde og ikke-almindeligt lønarbejde. Det almindelige lønarbejde inddeles yderligere i arbejde inden for det almindelige arbejdsmarked (f.eks. som arbejdsmand, håndværker eller skolelærer) og arbejde uden for det almindelige arbejdsmarked (f.eks. som læge eller IT-specialist).

Almindeligt lønarbejde er kendetegnet ved, at det i princippet lige så vel kan udføres af en herboende person som af den pågældende udlænding. Ved behandling af ansøgninger om opholds- og arbejdstilladelse med henblik på udførelse af almindeligt lønarbejde lægges der derfor vægt på, om der generelt er mangel på arbejdskraft, som på kvalificeret vis vil kunne varetage det pågældende arbejde, om det pågældende arbejde er af en sådan karakter, at opholds- og arbejdstilladelse kan anbefales, og om de væsentligste løn- og ansættelsesvilkår efter danske forhold er sædvanlige.

For så vidt angår almindeligt lønarbejde inden for det almindelige arbejdsmarked sondres der ved afgørelsen om, hvorvidt der skal meddeles opholdstilladelse, mellem tilfælde, hvor det generelt kan lægges til grund, at der inden for det pågældende område ikke er mangel på arbejdskraft, og tilfælde, hvor det ikke uden en nærmere undersøgelse i den konkrete sag kan afgøres,

om der kan meddeles opholdstilladelse. I det sidstnævnte tilfælde kan Udlændingestyrelsen forud for afgørelse n om, hvorvidt der skal meddeles opholdstilladelse, indhente en udtalelse fra det regionale arbejdsmarkedsråd. Udtalelsen indeholder dels en redegørelse for løn- og ansættelsesvilkårene og beskæftigelsessituationen i branchen og lokalområdet, dels en indstilling om, hvorvidt meddelelse af opholdstilladelse kan anbefales. I tilfælde, hvor det generelt kan lægges til grund, at der inden for det pågældende område ikke er mangel på arbejdskraft, foretages ingen høring af det regionale arbejdsmarkedsråd.

Er der tale om almindeligt lønarbejde uden for det almindelige arbejdsmarked, vil udlændingemyndighederne normalt høre den relevante fagforening eller brancheorganisation om løn- og ansættelsesvilkårene og beskæftigelsesforholdene i branchen, inden der træffes afgørelse om, hvorvidt udlændingen skal meddeles opholds- og arbejdstilladelse.

Den særlige jobkort-ordning, som blev indført den 1. juli 2002, indebærer imidlertid, at udlændinge, som har fået arbejde inden for de beskæftigelsesområder, hvor der er mangel på særlig kvalificeret arbejdskraft – f. eks. inden for sundhedsområdet, IT-branchen og det naturvidenskabelige område – umiddelbart vil kunne få opholds- og arbejdstilladelse. Udlændingestyrelsen vil i disse sager ikke anmode en brancheorganisation om en udtalelse, men umiddelbart meddele opholdstilladelse under forudsætning af, at ansøgeren er i besiddelse af et konkret jobtilbud, og at løn- og ansættelsesforholdene er almindelige efter danske forhold.

For at smidiggøre og effektivisere sagsbehandlingen er der lavet en oversigt over de beskæftigelsesområder, hvor der er mangel på særlig kvalificeret arbejdskraft. Områderne offentliggøres på den såkaldte positivliste, som løbende bliver revideret, og som bl.a. er tilgængelig på Udlændingestyrelsens hjemmeside.

Ikke-almindeligt lønarbejde er i modsætning til almindeligt lønarbejde kendetegnet ved, at udførelsen af arbejdet knytter sig til særlige kvalifikationer hos den person, der skal udføre arbejdet. Det kan f.eks. dreje sig om erhvervsledere, gæsteforskere eller kunstnere.

Ved behandling af ansøgninger om opholdstilladelse fra udlændinge med sådant arbejde lægges der derfor vægt på, om der er ganske særlige grunde til, at arbejdet skal udføres af den pågældende, og om de væsentligste løn- og ansættelsesvilkår efter danske forhold er sædvanlige. Spørgsmålet om beskæftigelsessituationen her i landet er ikke relevant for meddelelse af opholdstilladelse i sådanne tilfælde.

Ofte vil den individuelle karakter af den pågældende udlændings arbejde være så åbenbar, at udlændingemyndighederne kan meddele opholdstilladelse uden videre, f.eks. i tilfælde af en virendesdirigents ansættelse som chefdiri-

3/3

gent for et dansk symfoniorkester, en fremtrædende forskers ansættelse som gæsteprofessor ved et universitet eller en højere læreanstalt eller en erhvervsleders ansættelse som koncerndirektør i en større virksomhed. Er der tale om arbejdsfunktioner, hvor der er grund til at vurdere den individuelle karakter nærmere, f.eks. orkestermusikere eller almindelige professionelle sportsfolk, vil myndighederne typisk til brug for vurderingen heraf indhente en udtalelse fra den relevante fagforening eller brancheorganisation, inden der træffes afgørelse om, hvorvidt der skal meddeles opholdstilladelse.

Opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 a, stk. 1, meddeles normalt før-

ste gang for højst et år (i særlige tilfælde tre år) med mulighed for forlængelse for perioder på op til tre år. De pågældende meddeles i samme periode arbejdstilladelse, jf. § 34, stk. 1, i udlændingebekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 581 af 10. juli 2002).

Til forskere, undervisere, funktionærer i ledende stillinger, specialister og ambassadepersonale gives tilladelsen for højst tre år og kan forlænges for højst fire år ad gangen. Opholdstilladelse kan dog højst gives for kontraktperioden.

Med hensyn til praktikanter kan Integrationsministeriet oplyse følgende: Efter ansøgning kan udlændinge, der skal beskæftiges som praktikanter her i landet, meddeles opholds- og arbejdstilladelse efter udlændingelovens §§ 9 c, stk. 1, og 13, stk. 1, jf. udlændinge bekendtgørelsens § 34, stk. 2, hvis ganske særlige grunde taler derfor. Opholds tilladelsen kan efter praksis således gives, når følgende betingelser er opfyldt:

1. Praktikopholdet skal dels have et uddannelsesmæssigt formål og indhold, dels have en naturlig tilknytning til en af ansøger i hjemlandet påbegyndt eller erhvervet uddannelse,
2. ansøger skal være over 18 år og ikke fyldt 35 år,
3. praktikstedet skal i uddannelsesmæssig henseende være egnet til at modtage den pågældende ansøger, og
4. de væsentligste løn- og ansættelsesforhold skal være sædvanlige efter danske forhold.

Hvad angår betingelse 1) om praktikopholdets uddannelsesmæssige formål og indhold, skal det af alle ansøgere dokumenteres, dels at praktikopholdet indeholder visse uddannelsesmæssige elementer, f.eks. uddannelsesplan, oplæring, supervision eller lignende, dels at praktikopholdet har en naturlig tilknytning til en af ansøger i hjemlandet påbegyndt eller erhvervet uddannelse.

Hvad angår betingelse 2) om ansøgerens alder, skal ansøgeren på tidspunktet for ansøgningens indgivelse være over 18 år og ikke fyldt 35 år.

Hvad angår betingelse 3) om praktikstedets egnethed, skal praktikstedet – uanset om praktikopholdet er formidlet af en anerkendt udvekslingsorganisation – som udgangspunkt være godkendt som praktikvirksomhed. Der kan kun gives opholds- og arbejdstilladelse til det antal praktikanter, som praktikstedet er godkendt til. Såfremt det ikke af praktikpladsgodkendelsen fremgår, hvor mange udenlandske praktikanter praktikstedet er godkendt til,

4/4

anses praktikstedet for at være godkendt til max. 2 udenlandske praktikanter. Såfremt der ikke eksisterer en praktikgodkendelsesordning inden for det pågældende fagområde, eller såfremt der i øvrigt er tvivl om praktikstedets egnethed, kan Udlændingestyrelsen indhente en udtalelse fra den relevante brancheorganisation om praktikstedets egnethed.

Har praktikanten beskæftigelse inden for sundhedssektoren, skal den ansvarlige læge, tandlæge, apoteker eller dyrlæge over for Udlændingestyrelsen skriftligt erklære, at ansættelsen af den pågældende som praktikant er lægefagligt forsvarligt, og at praktikantens arbejde udføres under den ansvarlige læges opsyn og ansvar.

Hvad angår betingelse 4) om sædvanlige løn- og ansættelsesvilkår, fastsættes løn og arbejdstid med udgangspunkt i de til enhver tid gældende overenskomster for praktikanter, elever, studerende eller lignende. Udlændingesty-

relsen kan indhente en udtalelse fra den relevante brancheorganisation om de sædvanlige løn- og ansættelsesvilkår.

De gældende overenskomster på landbrugs- og gartneriområdet indebærer, at landbrugs- og gartneripraktikanter skal aflønnes med min. 7.250 kr. pr. måned, og den normale ugentlige arbejdstid skal være omkring 37 timer. For så vidt angår skovbrugspraktikanter, indebærer den gældende overenskomst, at disse skal aflønnes med min. 7.500 kr. pr. måned, og den normale ugentlige arbejdstid skal være omkring 37 timer. I det omfang praktikanten ydes fri kost og logi, kan aflønningen – efter retningslinier fastsat af Ligningsrådet – reduceres med 2.300 kr. pr. måned.

Ansættelsesaftalen må i øvrigt ikke indeholde urimelige ansættelsesvilkår, der har karakter af udnyttelse af praktikantens arbejdskraft, eller ansættelsesvilkår, der ikke er forenelige med praktikopholdets uddannelsesmæssige formål.

Ved behandling af ansøgninger om opholdstilladelse fra praktikanter skal der foreligge følgende dokumentation:

- Dokumentation for ansøgerens uddannelse i hjemlandet,
- skriftlig redegørelse for praktikopholdets uddannelsesmæssige indhold,
- dokumentation for ansøgerens alder,
- evt. praktikpladsgodkendelse,
- evt. lægefaglig udtalelse,
- skriftlig ansættelsesaftale mellem praktikanten og praktikvirksomheden, og
- oplysningsskema udfyldt af praktikvirksomheden.

Opholdstilladelse som praktikant gives for højst et år med henblik på midlertidigt ophold efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1. De pågældende meddeles i samme periode arbejdstilladelse, jf. § 34, stk. 2, i udlændingebekendtgørelsen. Opholdstilladelsen stedfæstes som praktikant hos praktikstedet. Opholdstilladelsen kan forlænges med yderligere seks måneder. Opholdstilladelsen kan endvidere – såfremt seks måneder af opholdet anvendes på et for

5/5

praktikopholdet relevant fuldtidsskoleophold – forlænges yderligere, således at opholdet højst andrager to år.

Ved meddelelse af opholdstilladelse til praktikanter inden for sundhedssektoren fremsendes kopi af tilladelsesbrevet til den regionale embedslæge eller for dyrlægers vedkommende til den regionale veterinærchef til orientering.

Integrationsministeren har oplyst, at den eksisterende ordning for meddelelse af opholdstilladelse til praktikanter fra tredjelande generelt fungerer tilfredsstillende, men at han under alle omstændigheder vil foranledige, at udlændingemyndighederne i samarbejde med arbejdsmarkedets parter gennemgår den eksisterende praksis på området for at undersøge, om der er behov for flere kontrolforanstaltninger eller en justering af praksis med henblik på yderligere at mindske risikoen for misbrug og omgåelse af reglerne.

Praktikanter, der er EU- eller EØS-statsborgere, betragtes som arbejdstagere og meddeles EF/EØS-opholdsbevis som sådanne.

Afgørende for, om der i praksis kan meddeles EF/EØS-opholdsbevis til en praktikant, som er EU- eller EØS-stats borger, er, at den pågældende har fak-

tisk og reel beskæftigelse, og at beskæftigelsen ikke har et så lidet omfang, at den fremstår som et rent marginalt supplement. I vurderingen af, om der er tale om faktisk og reel beskæftigelse, indgår bl.a. arbejdets aflønning. Det er ikke et krav, at lønnen mindst udgør mindstelønnen for det pågældende arbejde, eller at lønnen mindst svarer til det beløb, som praktikanten ville kunne modtage i kontanthjælp. Det kan indgå i vurderingen af lønnens størrelse, at der er tale om et praktikforhold. Får arbejdstageren kost og logi, værdisættes dette til 2.300 kr. årligt.

Reglerne for tilmelding til folkeregistret er angivet i lov nr. 426 af 31. maj 2000 om Det Centrale Personregister (CPR-loven).

Efter CPR-loven § 3, stk. 1, nr. 1, skal enhver have tildelt et personnummer, hvis vedkommende folkeregistreres her i landet på grund af fødsel eller tilflytning fra udlandet.

For udlændinge, der ikke er nordiske statsborgere, forudsætter dette, at de enten skal have opholdstilladelse eller -bevis efter udlændingeloven eller forskrifter udstedt i medfør heraf eller have en bekræftelse fra Udlændingestyrelsen på, at de efter udlændingelovgivningen er fritaget for opholdstilladelse eller -bevis, jf. § 17. Endvidere kræves, at opholdet i Danmark skal være over 3 måneder, jf. § 16, stk. 1. Endelig er det en betingelse, at den pågældende har fast bopæl eller opholdssted i Danmark, jf. § 16, stk. 5.

Efter § 3, stk. 1, nr. 2 og 3 tildeles personer endvidere et personnummer, hvis disse inddrages under ATP eller ifølge skattemyndighederne skal have et sådant i forbindelse med skattebehandling her i landet.

Herudover følger af § 3, stk. 1, nr. 6, at Indenrigs- og Sundhedsministeren kan fastsætte regler for registrering af personnummer i CPR for personer, der ikke efter stk. 1, skal have et personnummer. Med hjemmel heri er det i bekendtgørelse nr. 152 af 26. februar 2002 om folkeregistrering (folkeregistre-

6/6

ringsbekendtgørelsen) fastsat i § 1, stk. 3, at personer, der skal optages i folkekirkens ministerialbog (DNK), men som ikke er omfattet af § 3, stk. 1, i CPR-loven, tildeles et personnummer og registreres i CPR.

Efter de gældende regler er skattepligtigt til Danmark fx A-indkomst uafhængig af, om den pågældende indkomstmottager har arbejds- og opholdstilladelse eller i øvrigt er skattepligtig her til landet. De kommunale skattemyndigheder kan derfor ikke afslå at udstede et skattekort til en person uden for EU og de øvrige nordiske lande med den begrundelse, at den pågældende person ikke kan fremvise en arbejds- og opholdstilladelse.

De kommunale skattemyndigheder skal dog forinden, der udstedes et skattekort til en person, der ikke umiddelbart opfylder betingelserne for at tage arbejde her i landet, oplyse den pågældende om, at der ikke må udføres lønnet arbejde i Danmark uden arbejdstilladelse, og at udstedelse af skattekort derfor bliver indberettet til Udlændingestyrelsen.

I disse tilfælde skal skattekortet stemples med ordlyden: »Skattekort gælder ikke som arbejdstilladelse.«

De nærmere regler for udstedelse af skattekort til personer uden fast bopæl i Danmark fremgår af Told- og Skattestyrelsens cirkulære nr. 1994 - 19 af 15. november 1994."

